

OBEC RAKOVČÍK

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE RAKOVČÍK NA ROKY 2015 – 2020

2015

OBSAH

ÚVOD	3
1 ČO ZNAMENÁ KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE	4
1.1. Oblasť komunitnej práce	4
1.2. Cieľové skupiny	5
1.3. Ciele komunitného plánovania	5
2. PRÁVNÝ RÁMEC POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	6
3. SOCIOLOGICKÉ A DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE	8
3.1. Obyvateľstvo	9
3.2. Školstvo	11
3.3. Služby	11
3.4. Nezamestnanosť	12
3.5. SWOT analýza v sociálnej oblasti	14
3.6. Sociálne znevýhodnené skupiny	14
3.6.1 Seniori	15
3.6.2 Nezamestnaní	16
3.6.3 Deti a mládež	17
3.6.4 Rodiny s deťmi	17
4 URČENIE CIEĽOV A PRIORÍT ROZVOJA SOC. SLUŽIEB	18
5 SPÔSOB VYHODNOCOVANIA PLNENIA KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	20
6 ZÁVER	21

ÚVOD

Súčasná sociálna situácia niektorých skupín obyvateľov nie je vyhovujúca. Samospráva je zo zákona povinná poskytovať určité sociálne služby, má však aj možnosti na to, aby vytvorila podmienky na zlepšenie sociálnych služieb a odstraňovanie príčin sociálnej nerovnosti v spoločnosti. Dobre fungujúca sociálna sieť je potrebná na to, aby bolo možné zasiahnuť všade tam, kde sa človek z objektívnych dôvodov dostal do neriešiteľných situácií alebo tam, kde je pomoc spoločnosti žiaduca.

Výraz „komunitný plán“ vznikol spojením slov komunita a plánovanie. Komunita je overená ľuďmi, ktorí žijú na jednom mieste, majú medzi sebou rôzne sociálne väzby a sú viazaní nie len k sebe navzájom, ale aj k miestu kde žijú. Aby občania mohli uspokojovať svoje záujmy, potreby a nároky musia spolupracovať s ďalšími ľuďmi. Ich záujmy a potreby sa môžu líšiť. Ľudia musia o svojich potrebách a záujmoch diskutovať, informovať sa o možných zdrojoch pre ich naplnenie a spoločne hľadať kompromisné riešenia, ktoré by aspoň čiastočne vyhovovali všetkým a pre nikoho by neboli prehrou.

Slovo „plánovanie“ označuje proces, v rámci ktorého sa komunita chce dostať zo súčasnej situácie do budúcnosti, ktorá by lepšie vyhovovala občanom komunity. Plánovanie je cestou z miesta nazývané „súčasnosť“ do miesta pomenovaného „dohodnutá budúcnosť“.

Pri komunitnom plánovaní je potrebné zväžiť potreby občanov, potreby a možnosti poskytovateľov služieb a možnosti tých, ktorí poskytujú zdroje na napĺňovanie potrieb komunity. V záujme naplnenia spoločnej predstavy o budúcnosti sociálnych služieb, poskytovateľa služieb a príjemcovia služieb (klienti). Všetky tri strany majú v procese plánovania rovnaké práva a povinnosti, najmä v oblasti rozhodovanie a finálnej podoby komunitného plánu.

Komunitný plán sociálnych služieb je strategický dokument, ktorý slúži ako proces zisťovania potrieb, zdrojov a hľadanie najlepšieho riešenia v oblasti sociálnych služieb, navrhuje priority pre rozvoj v tejto sfére na nasledujúcich desať rokov v obci Rakovčiek.

1 ČO ZNAMENÁ KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je:

- jednou zo základných metód riadenia rozvojových procesov,
- metóda, pomocou ktorej môžeme plánovať sociálne služby tak, aby zodpovedali obecným špecifikám a potrebám jednotlivých občanov,
- otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov a hľadanie najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb.

Komunitné plánovanie je dobrý spôsob ako začať spoluprácu a vytvárať trvalejšie partnerstvá. V porovnaní s inými metódami výrazne posilňuje princípy zastupiteľskej demokracie, pretože zapája všetkých, ktorých sa daná oblasť týka. V procese prevažuje dialóg a vyjednávanie, dosiahnutý výsledok je prijatý a podporovaný väčšinou účastníkov.

1.1. Oblasti komunitnej práce

Komunitná práca:

- ***sa usiluje o priame adresovanie potrieb,***
- ***využíva ľudské a iné zdroje v obci, komunite,***
- ***je metódou na riešenie sociálnych problémov*** prostredníctvom podpory spoločenstva – komunity v miestach, kde ľudia žijú a problémy vznikajú,
- ***je metóda smerujúca k vyvolaniu a podporovania zmeny v rámci miestneho spoločenstva*** – vychádza z toho, že komunita má viac síl ako jednotlivec, ale i jednotlivec má obvykle viac síl, než sa domnieva, len je potrebné týmto silám dať možnosť, aby sa mohli objaviť, podporiť vlastnú aktivitu ľudí, navodiť prostredie, v ktorom spolu môžu ľudia inak a účinnejšie ako doposiaľ komunikovať o určitom probléme,
- ***je prístup uľahčujúci spoločenskú zmenu*** – zameriava sa prevažne na vyrovnávanie hladiny „moci“ v ľudskom spoločenstve, kde je vždy tendencia k vytváraniu „privilegovaných“ a bezmocných skupín a napätie medzi nimi.

1.2. Cieľové skupiny

- seniori, čiže obyvatelia v postproduktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov),
- občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú,
- fyzická osoba, alebo rodina ohrozená sociálnym vylúčením, obeť domáceho násillia alebo obchodovania s ľuďmi,
- neprispôsobiví jednotlivci.

1.3. Ciele komunitného plánovania

- posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov našej obce,
- predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín v našej obci,
- opäť vziať do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji (a v niektorých prípadoch predstavujú pre obyvateľov hrozbu, či vyvolávajú strach a neistotu).

Aby sa ciele stali realitou, je potrebné vytvoriť primerané nástroje. Predovšetkým je potrebné urobiť serióznú analýzu potrieb, ktoré treba uspokojiť u jednotlivých znevýhodnených skupín. Analýza potrieb má byť východiskom pre plánovanie sociálnych služieb na úrovni komunity obce.

2 PRÁVNÝ RÁMEC POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

V roku 2008 pristúpilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (MPSVR SR) k zásadnej zmene pri poskytovaní sociálnych služieb v Slovenskej republike. Bol prijatý zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2009, ktorým sa stanovili nové postupy a formy poskytovania sociálnych služieb. V zákone o sociálnych službách sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby.

Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do 5 skupín v závislosti od povahy nepriaznivej sociálnej situácie alebo cieľovej skupiny, ktorej sú určené:

- sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb (nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste, nízkoprahové denné centrum, zariadenie núdzového bývania),
- sociálne služby na podporu rodiny s deťmi (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu),
- sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár, opatrovateľská služby, prepravná služby, sprievodcovská služba, predčitateľská služba, prepravná služba, tlmočnícka služba, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok),
- sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií (monitorovanie a signalizácia potreby pomoc, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií),
- podporné služby s použitím telekomunikačných technológií (monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií).

- podporné služby (odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností denné centrum, integračné centrum, jedáleň, práčovňa, stredisko osobnej hygieny).

MPSVR SR v júni 2009 vydalo Národné priority rozvoja sociálnych služieb ako záväzný dokument, vypracovaný v súlade so zákonom slúžiaci ako nástroj štátnej politiky rozvoja sociálnych služieb a taktiež systémovým vyjadrením záujmov, úloh a podporných opatrení vlády SR v tejto oblasti. Národné priority rozvoja sociálnych služieb sú odzrkadlením reálnej situácie poskytovania sociálnych služieb v SR a vychádzajú z potrieb identifikovaných v rámci SR a zároveň z priorít Európskeho spoločenstva.

Rozvoj sociálnych služieb je jedným z predpokladov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, a preto je nevyhnutné, aby obec zohľadňovala rozvoj sociálnych služieb v súlade so stanovenými národnými prioritami.

Napriek tomu, že sociálne služby sú zamerané na starostlivosť o človeka viacerými spôsobmi, či už ide o naplnenie jeho materiálnych alebo psychologických potrieb, i tu je potrebné stanoviť určité pravidlá/kritériá, na základe ktorých je možné určovať kvalitu danej služby. Tak ako každá iná služba aj sociálna služba môže byť dobrá alebo zlá, či už z pohľadu odborných kritérií alebo z pohľadu klienta.

3 SOCIOLOGICKÉ A DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE

Poloha obce:

V severnej časti východného Slovenska, približne sedem kilometrov južne od okresného mesta Svidník, na hornom toku rieky Ondava, sa rozkladá podhorská obec Rakovčik. Katastrálne sa územie obce rozprestiera na výmere 467 ha. Z toho 189 ha predstavuje poľnohospodárska pôda a 256 ha pasienky a lesná pôda. Chotár Rakovčika na severe susedí s obcou Mestisko a na severozápade s chotárom Mlynároviec . Na východe má spoločné hranice s duplínskym chotárom, na juhu so Šarišským Štiavnikom a na juhozápade s Beňadikovcami. Najnižšie položené miesto celého rakovčického chotára je v údolí Studeného potoka, ktorý je pravostranným prítokom potoka Hrabovčik. Dosahuje nadmorskú výšku 226 metrov. Naopak najvyššie položené miesta sa nachádzajú vo výške okolo 494 metrov n.m., severozápadne od kóty Kochman (500,5 m.n.m.). Reliéf chotára je kopcovitý a značne členitý s úzkymi a hlbokými dolinami. Najrozšírenejším pôdnym typom sú hnedé lesné pôdy (kambizeme). Tie patria medzi málo úrodné a ťažko obrábatelné pôdy s malým obsahom humusu. V samotnej obci vyviera minerálny prameň. Chemické zloženie vody vykazuje stopy slabej mineralizácie, zastúpený je v nej prevažne vápnik a jeho zlúčeniny. V roku 1990 bol vyhlásený na ochranu slatinných geobiocenóz Nízkych Beskýd chránený areál Slatina pri Šarišskom Štiavniku, na výmere 0,66 ha. Životné prostredie je do určitej miery narušené elektrickým vysokonapäťovým vedením, ktoré dosahuje vyhovujúcu kvalitu. Sú tu dobré podmienky pre vyznávačov pešej turistiky a pre zber lesných plodov a húb. Obcou prechádza zeleno značkovaný turistický chodník.

Vznik obce:

Prvá písomná zmienka o obci sa nachádza v súpise dedín zdanených v roku 1572 pod názvom osada Rakowecz. Osada dostala názov podľa potoka bohatého na raky, ktoré sa nachádzajú v potoku ešte dodnes. Obec dostala názov Rakovčik dlhým vývojom názvov až v roku 1927.

Názov obce:

V súpise dedín uvádzaných v listine sa spomína Rakovčiek pod názvom Rakowecz (1572). V písomnostiach sa dedina uvádza pod názvami Rakocz (1618 r.), Rákocz (1717), Rakócz (1857), Rakowce (1908), Felsörakócz (1909) a Rakovec (1920).

Od roku 1927 sa uvádza názov Rakovčiek.

3.1. Obyvateľstvo

Obyvatelia obce sú prevažne Slováci (69,71 %). Z jazykového hľadiska patrí Rakovčiek do oblastní, v ktorej sa hovorí prevažne rusínskym nárečím. K tejto národnosti sa hlási 14,29 % obyvateľov podľa sčítania obyvateľov v roku 2011. Obyvatelia obce boli v minulosti prevažne poľnohospodári a roľníci. Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 žilo v obci 175 obyvateľov, z toho 73 žien a 102 mužov. Priemerný vek obyvateľa obce je cca 45 rokov.

Počet obyvateľov, veková štruktúra

Základné demografické údaje:

celkový počet obyvateľov k ŠODB v roku 2011: 175

veková štruktúra obyvateľov:

- predproduktívny vek – do 19 rokov: 28
- produktívny vek – od 20 do 60 rokov: 107
- poproduktívny vek – nad 60 rokov: 40
- **štruktúra obyvateľov nad 60 rokov:**
  - od 60 do 64 rokov: 9
  - od 65 do 69 rokov: 4
  - od 70 do 74 rokov: 9
  - od 75 do 79 rokov: 8
  - od 80 do 89 rokov: 9
  - 90 a viac rokov: 1
  - spolu: 40

4. počet domácností jednotlivcov (osamelo žijúcich): 1
5. osamelo žijúcich nad 65 rokov: 1
6. počet rodín s deťmi, ktoré si vyžadujú sociálnu pomoc (z dôvodu sociálnej odkázanosti alebo hmotnej núdze): 0
7. počet rodín sociálne neprispôsobivých: 0

Tabuľka č. 1 Vývoj počtu obyvateľov obce Rakovčik v r. 2000 - 2014

Rok	Počet obyvateľov	Muži	Ženy
2000	170	80	90
2001	169	79	90
2002	161	77	84
2003	159	76	83
2004	165	81	84
2005	157	77	80
2006	155	77	78
2007	154	78	76
2008	183	107	76
2009	192	118	74
2010	176	102	74
2011	175	102	73
2012	176	102	74
2013	170	97	73
2014	157	85	72

Podľa uvedených údajov možno konštatovať, že počet obyvateľov má mierne klesajúci charakter, o čom svedčí aj údaj k 31. 12. 2014, kedy mala obec prihlásených k trvalému pobytu 157 obyvateľov. Trendy demografického vývoja predpokladajú znižovanie celkového prírastku obyvateľstva v Slovenskej republike, vrátane našej obce

Rakovčik. Prognóza predpokladá, že v najbližších rokoch bude celkový prírastok obyvateľstva stagnovať a približne od roku 2020 sa celkový úbytok obyvateľstva zrýchli. Prognózy demografického vývinu na Slovensku sú nepriaznivé, aj s ohľadom na zmenu vekovej štruktúry obyvateľstva (starnutie populácie).

3.2. Školstvo

V obci sa nachádzala škola, kde sa učili deti od 1. do 5. ročníka. Vyššie ročníky žiaci navštevovali v susedných obciach Mestisko a v Šarišskom Štiavniku. V Mestisku sa nachádzala slovenská základná škola a v Šarišskom Štiavniku sa nachádzala ukrajinská základná škola. V súčasnej dobe deti navštevujú základnú školu vo Svidníku. Školy v Šarišskom Štiavniku a Mestisku boli zrušené.

3.3. Služby

V obci je pomerne slabé zastúpenie najmä drobných živnostníkov, ale aj firiem. Všetky podnikateľské subjekty však pôsobia na komerčnej báze, žiadny z nich neposkytuje sociálne služby.

Maloobchod

Potraviny a pohostinstvo Rakovčik – Iveta Semanová, Mestisko

Iné služby

Auto klampiarstvo –	Čema Vladimír, Svidník
Výkopové a stavebné práce –	ANIVER, s.r.o. Rakovčik
Stavebné práce –	GEBAU, s.r.o. Rakovčik
Administratívne služby –	INGLUMA, s.r.o. Rakovčik
Stolárstvo, drevárska výroba -	Milan Žumár, RAMUZ, Rakovčik
Auto opravovňa –	Milan Matkobiš, MATMI, Rakovčik
Holičstvo –	Božena Žumárová, Salon MEN´S, Rakovčik

3.4. Nezamestnanosť

Veľká časť ekonomicky aktívneho obyvateľstva pracuje v okolitých mestách vo výrobných podnikoch. Podiel odchádzajúcich za prácou mimo obec rastie najmä v posledných rokoch, pričom aj pred rokom 1989 bol tento podiel vysoký. Podľa údajov z roku 2001 odchádzalo za prácou 46 obyvateľov, čo predstavuje takmer ½ ekonomicky aktívneho obyvateľstva. To znamená, že veľký počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva je nútená vycestovať za prácou do okolitých miest a obcí.

Obec nemá k dispozícii informácie o zamestnaní svojich občanov, k dispozícii sú iba údaje z Úradu práce sociálnych vecí a rodiny vo Svidníku, ktorý vedie evidenciu uchádzačov o zamestnanie.

Tabuľka č.2: Počet uchádzačov o zamestnanie od roku 2007 do roku 2010

Rok	Počet evidovaných UoZ	
	Spolu	Ženy
2007	8	2
2008	9	3
2009	8	2
2010	13	5

Zdroj: ÚPSVaR vo Svidníku

Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci Rakovčik v decembri 2010 predstavoval počet 13 osôb. V dôsledku dopadov ekonomickej krízy sa miera nezamestnanosti v roku 2010 zvyšuje a dochádza k negatívnemu trendu do vývoji nezamestnanosti.

3.5. SWOT analýza v sociálnej oblasti

Silné stránky:

- právo na poskytnutie sociálnych služieb je zaručené rovnako všetkým občanom
- garancia zostatku z príjmu pri poskytovaní sociálnych služieb
- existencia a rozvoj univerzitného špecializovaného vzdelávania pre oblasť sociálnych služieb (Prešovská Univerzita, študijný odbor sociálna práca)

Slabé stránky:

- nedostatočne zabezpečená kontinuita sociálnej a zdravotnej starostlivosti pri dlhodobej odkázanosti na pomoc inej osoby,
- nedostatočná kapacita zariadení sociálnych služieb v blízkom okolí,
- nedostatočný počet zariadení, v ktorých je zabezpečená bezbariérovosť,
- nepostačujúci počet kvalifikovaných zamestnancov, ktorí zabezpečujú poskytovanie sociálnych služieb,
- nedostatočná podpora tvorby pracovných miest pre uchádzačov o zamestnanie v oblasti sociálnych služieb,
- migrácia kvalifikovanej pracovnej sily za prácou do zahraničia,
- nepriaznivý demografický vývoj,
- nedostatok finančných prostriedkov na rozširovanie rozsahu a druhu sociálnych služieb.

Príležitosti:

- zvyšovanie zodpovednosti obce za riešenie lokálnych problémov,
- cielenie opatrení podľa miestnych potrieb,
- rozvoj svojpomocného riešenia miestnych problémov,
- rozširovanie spolupráce samosprávy a neverejných poskytovateľov,

- práca s verejnosťou za účelom zvyšovanie zodpovednosti a aktívnej účasti pri riešení životných situácií,
- podpora a rozvoj dobrovoľníctva.

Ohrozenia:

- z dôvodu zvyšovania nákladovosti služieb riziko zvyšovania úhrad a riziko znižovania kvality,
- absencia nízkoprahových a terénnych služieb,
- pokles kvality poskytovaných služieb z dôvodu nedostatočného materiálo-technického a personálneho zabezpečenia,
- nefunkčnosť systému sociálnych služieb z dôvodu nedostatočného realizovania kompetencií,
- nárast počtu sociálnych kategórií občanov vyžadujúcich sociálne služby,
- nedostatok finančných prostriedkov na samosprávnej úrovni na výkon kompetencií obce, v tom aj na zabezpečenie sociálnych služieb.

3.6. Sociálne znevýhodnené skupiny

Rozvoj sociálnych služieb v obci Rakovčík si vyžaduje analyzovať potenciálne skupiny obyvateľstva, u ktorých sa očakáva dopyt po sociálnych službách. Jedná sa o také skupiny obyvateľstva, ktoré sú z rôznych dôvodov znevýhodnené resp. ohrozené sociálnou exklúziou. Sociálne znevýhodnené skupiny v našej obci môžeme rozdeliť na:

- seniory, čiže obyvatelia v postproduktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov),
- nezamestnaní,
- deti a mládež,
- rodiny s deťmi.

Pre klientov je podstatným aspektom to, či je služba poskytovaná bezplatne alebo je potrebné za službu platiť. Pre organizácie je zasa dôležité to, či klienti sú zároveň aj zdrojom určitých príjmov alebo poskytujú službu bezplatne a financie na jej poskytovanie

získavajú z iných zdrojov. Za väčšinu služieb klienti hradia náklady spojené s poskytovaním služieb čiastočne. Ostatné náklady uhradza samospráva (obec).

3.6.1 Seniori

Seniori sú cieľová skupina, ktorá si z demografického hľadiska v súčasnosti vyžaduje najväčšiu pozornosť zo strany sociálnych služieb. V našej obci máme vo veku nad 60 rokov 60 občanov. Ich počet neustále rastie, a preto je potrebné, pre túto vekovú kategóriu zabezpečiť podmienky na ich dôstojné prežitie staroby.

Sociálne služby sú jednou z foriem riešenia hmotnej núdze a riešenia sociálnej núdze občana, ktoré sú legislatívne vymedzené zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších prepisov. Na základe tohto zákona obec prijala všeobecné záväzné nariadenie č. 1/2010 o poskytovaní sociálnych služieb, o spôsobe a výške úhrad za sociálne služby.

Obec Rakovčik poskytuje tieto nasledovné sociálne služby pre starších občanov (seniorov):

- poskytovanie opatrovateľskej služby,
- poskytovanie jednorazovej finančnej pomoci.

Poskytovanie opatrovateľskej služby

Opatrovateľskú službu podľa zákona o sociálnej pomoci možno poskytovať občanovi, ktorý pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebuje pomoc inej osoby pri zabezpečovaní nevyhnutných životných úkonov, nevyhnutných prác v domácnosti alebo kontaktu so spoločenským prostredím – najmä sprievodom. Za nepriaznivý zdravotný stav podľa zákona sa považuje invalidita podľa právoplatného rozhodnutia alebo posudku Sociálnej poisťovne, choroba, porucha zdravia alebo zdravotné postihnutie uznané príslušným lekárom.

Obec poskytuje opatrovateľskú službu v prirodzenom domácom prostredí pre jedného obyvateľa obce. Z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov obec nemôže túto službu poskytovať ostatným zdravotne odkázaným občanom.

Konanie vo veci opatrovateľskej služby sa začína na základe písomnej žiadosti, ústneho, či telefonického podnetu o potrebe starostlivosti na príslušný orgán (obecný úrad), ktorý vo veci môže konať. Ďalej sa vykoná v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. posudok o odkázanosti na sociálnu službu. Za rok 2014 sme nevydali rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu. Jedna občianku máme umiestnenú v zariadení DD a DSS vo Svidníku.

Opatrovateľská služba, jej poskytovanie, spôsob platenia úhrady a podmienky platenia úhrady za sociálnu službu upravuje Všeobecne záväzné nariadenie č. 1/2010 o poskytovaní sociálnych služieb a o úhradách za sociálne služby v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Rakovčik.

Poskytovanie jednorazovej finančnej pomoci

Jednorazovú finančnú výpomoc obec poskytuje pri úmrtí občana obce. Pomoc sa poskytuje vo výške 50,- Eur na zníženie nákladov na dopravu do domu smútku (pozostalý uprednostňuje dom smútku v okresnom meste Svidník ako v okolitých obciach), keďže obec nemá dom smútku. V roku 2014 obec poskytla jednorazovú pomoc vo výške 100,- €.

Obec pri príležitosti okrúhleho jubilea 60,70, 80 ročných a starších občanov nad 90 rokov veľmi váži, a preto ich starostka obce spolu s pracovníkmi úradu navštívi a odovzdá im kyticu kvetov.

3.6.2 Nezamestnaní

V spolupráci s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny vo Svidníku obec organizuje verejnoprospešné práce, absolventskú prax a menšie obecné služby. V rámci týchto činností podporuje udržiavanie pracovných návykov u osôb, ktoré majú problém uplatniť

sa na trhu práce. Organizovaním uvedených projektov v rámci trhu politiky práce sa týmto občanom zvýši aj ekonomická situácia a v prospech obce sú vytvorené hodnoty na úseky ochrany životného prostredia, ochrany pred povodňami, čistoty a poriadku, sociálnych služieb a údržby majetku obce.

Túto činnosť sa bude obec snažiť poskytovať čo najdlhšie, pretože má momentálne veľký úspech aj vzhľadom na to, že je celosvetová hospodárska kríza a je stále viac nezamestnaných ľudí.

3.6.3 Deti a mládež

V obci je k dispozícii multifunkčné ihrisko, ktoré bolo odovzdané do užívania v roku 2009 a je vo výbornom stave. Obec podporuje všetky činnosti, kde sa môžu deti realizovať a vykonávať svoje záujmové činnosti.

3.6.4 Rodiny s deťmi

Obec poskytuje sociálnu pomoc rodinám, ktoré sú v sociálnej núdzi, majú problém začleniť sa do spoločnosti z dôvodu zlej finančnej situácie, slobodným matkám alebo rodinám s veľkým počtom narodených detí a potrebujú finančnú podporu na základné životné potreby.

O finančný príspevok požiada rodina obec na základe písomnej žiadosti. Vydokladuje potvrdenia o príjme za posledných 6 mesiacov. Starostka obce spolu s členmi sociálnej komisie navštívia rodinu a zhodnotia sociálnu situáciu. Na základe zistených skutočností a schválením sociálnej komisie odporučia starostke obce priznať výšku finančného príspevku podľa prijatého VZN. Za rok 2014 obec finančný príspevok nevyplácala.

Z obce nie je umiestnené žiadne dieťa v detskom domove. Obec v prípade potreby musí prispievať na tieto deti podľa §89 ods. 3 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a na základe prijatého VZN obce, mesačne príspevkom úspory do kedy bude dieťaťu poskytovaná starostlivosť v detskom domove.

4 URČENIE CIEĽOV A PRIORÍT ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Komunitný plán sociálnych služieb je strednodobý strategický dokument, ktorý analyzuje súčasný stav a navrhuje nasledovné odporúčania a priority, realizácia ktorých prispeje k lepšiemu a efektívnejšiemu zabezpečeniu sociálnych služieb pre občanov našej obce:

- skvalitňovať a rozširovať poskytovanie sociálnych služieb

Obdobie realizácie: úloha stála

- občanom, ktorí pre svoj zdravotný stav a nepriaznivú sociálnu situáciu potrebujú pomoc pri zabezpečovaní nevyhnutných životných úkonoch, prác v domácnosti a kontaktu so spoločnosťou poskytovať opatrovateľskú službu, aby mohli čo najdlhšie zotrvať vo svojej domácnosti

Obdobie realizácie: nepretržite

- zamestnávať opatrovateľky s predpísaným vzdelaním v zmysle platného zákona o sociálnych službách, aby mohli čo najkvalitnejšie poskytovať opatrovateľskú službu v domácom prostredí občana

Obdobie realizácie: úloha stála

- zrealizovať počítačový kurz pre dôchodcov, aby sa naučili využívať internet, prípadne prostredníctvom internetu komunikovať s rodinnými príslušníkmi v zahraničí

Obdobie realizácie: október 2011

- pokračovať v tradícii organizovať kultúrne a spoločenské podujatia v obci Rakovčik

Obdobie realizácie: nepretržite

- vybudovanie cyklotrasy – zabezpečenie aktívneho športového využitia starších občanov najmä s ohľadom na ich bezpečný presun medzi susednými obcami,

Obdobie realizácie: rok 2015 - 2020

- rekonštrukcia centra obce so zameraním na vybudovanie relaxačnej a oddychovej zóny – parková zeleň, lavičky...

Obdobie realizácie: 2015

Uvedené ciele bude možné dosiahnuť iba medzi sektorovou spoluprácou. Kľúčovou otázkou je však dostupnosť finančných prostriedkov na realizáciu uvedených cieľov a zámerov. Možnosťami financovania na jednotlivé sociálne služby sú štrukturálne fondy EÚ, dotácie z VÚC Prešov, z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, z Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja, rozpočet obce, sponzorské dary.

5 SPÔSOB VYHODNOCOVANIA PLNENIA KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Pri komunitnom plánovaní sociálnych služieb je rovnako dôležitý samotný proces plánovania ako aj jeho výsledok. Rozvoj sociálnych služieb môže byť oveľa dynamickejší, ak je podporovaný väčšinou zainteresovaných.

Významnú úlohu v procese komunitného plánovania zohrávajú aj obecní poslanci. Od nich sa očakáva, že vyjadria podporu požiadavkám občanov vo sfére poskytovania sociálnych služieb, a teda aj komunitného plánovania. Tento plán budú priebežne monitorovať zodpovedne posudzovať a vytvárať aj jeho finančné zabezpečenie.

Komunitný plán bude možno meniť:

- ak sa zmenia priority,
- získanie finančných prostriedkov na konkrétne potreby,
- nové návrhy na poskytovanie sociálnych služieb.

Časový horizont vyhodnocovania komunitného plánu

Obecné zastupiteľstvo obce Rakovčík minimálne 1x ročne prerokuje správu o sociálnej situácii v obce a podľa zistených skutočností bude aplikovať zistené požiadavky a návrhy do komunitného plánu.

6 ZÁVER

Význam výsledného materiálu vidíme predovšetkým v tom, že ukazuje smer rozvoja sociálnych služieb a ďalších aktivít do roku 2014 a že vznikol ako spoločná práca rôznych skupín ľudí a je teda výsledkom ich dohody. Materiál obsahuje konkrétne návrhy, ako zlepšiť situáciu v poskytovaní sociálnych služieb v obci Rakovčák. Je základom na dlhodobú spoluprácu organizácií na rozvoji sociálnych služieb.

Existencia tohto materiálu v písomnej podobe umožňuje riešiť prechod oblasti sociálnej starostlivosti do iných oblastí (napr. bývanie, zdravotníctva, zamestnávania alebo vzdelávania) vyjednávaním s ďalšími subjektmi, eliminovať prípadné duplicitné a neefektívne poskytovanie služieb a rozvíjať ďalšiu diskusiu o smerovaní sociálnych služieb a zaistení ich kvality.

Spracovanie komunitného plánu je iba čiastkovým výsledkom, najdôležitejšia je jeho realizácia a zlepšenie služieb pre obyvateľov. Významná je však tiež spolupráca nadviazaná medzi organizáciami v rámci procesu zmeny v poskytovaní služieb, vzájomná informovanosť. Ide tiež o určité systémové zmeny, a to v nastavení parametrov kontinuálneho zlepšovania, zaisťovania kvality a ďalšieho vzdelávania zamestnancov v sociálnych službách.

Komunitný plán sociálnych služieb bol schválený na zasadnutí OZ v Rakovčáku dňa 28.3.2015, uznesením č. 14/1/2015

V Rakovčáku, dňa 28.3.2015

Mgr. Iveta Horvátová
starostka obce